

Социалистическэ АДЫГЕЙ

ВКП(б)-и АДЫГЭ ОБКОМРЭ ТРУДЯЩХЭМ
ИДЕПУТАТХЭМ ЯХЭКУ СОВЕТРЭ ЯОРГАН

1944 ильэс

Декабрэм

и 8

Бэрскэшху

№ 141 (3776)

Ыльэс ч. 20

ТРАКТОРХЭМ ЯГЪЭЦЭКІЭЖЫНКИЭ КЪАЛЭР МТС-ХЭМ ИКЪУКИЭ ІЭПЫНГЪУ АФЭХЪУН ФАЕ

Тихэку немецкэ-фашистскэ техникахэмэ оккупировать зашлым ильэханы колхозхэм ыкй совхозхэм афэдэ къабзэу тимашиннэ-тракторнэ станциехэм ильэшхоарахыгъагъ, ахэмэ яхозяйствэ зэрапхъогъагъ, ипхъах-итэкъу ашыгъагъ. Ащ къыхэкьыкыкы, мэкъу-мэщ хозяй-ственнэ Іофшлэнхэр ипаллэм ехъулэу зэшлохыгъэнхэм фэш, машиннэ-тракторнэ станциехэр зыпкъы игъэуцожыгъэнхэм, ілэлъэ кэккы шьыпкъыкыкы тракторхэр гъэ-цэккыжыгъэнхэм Іофшлэныбэ ищы-кыкыгъагъ.

Къалэм ипромышленнэ предприятиехэм ыкй организациехэм ащы-кыкы інициативэшхо зэрахыгъагъ. Апэрэ мафэу хэкум и МТС-хэм шеф-задашыгъэм къышыкыкыдзагъэу запасной частхэмрэ инструментхэмрэ агъэхъазырхэти, МТС-хэм арагъа-щэцтыгъэх, ежъ іспециалистхэри агъаглохэти трактормэ ягъэцэккы-жынкыкы Іэпынгу афэхъуштыгъэх.

Предприятие пэрытхэу заводэу Фрунзэм ыцлэккы шытымрэ комби-натэу Андреевым ыцлэккы шытым-рэ джащ фэдэу запасной частхэм-рэ инструментхэмрэ ягъэхъазы-рынкыкы Іэпынгу зэрэхъухэрэм имызакъоу, іспециалистхэри МТС-хэм агъаглохэти, тракторхэмрэ прицепной инвентархэмрэ ягъэцэ-ккыжынкыкы машиннэ-тракторнэ ма-стерско хэмэ Іэпынгу афэхъу-штыгъэх. Ащ къыхэккы Тэхъутэ-мыкыое, Понэжыкыое, Теуцожь МТС-хэм ыкй ащ афэшъхъафхэми ятракторнэ паркхэр фэхъазырхэу мы ильэсым игъэтхэ лэжыгъэу хэльхъаны пэгъокыгъагъэх ыкй губгъо Іофшлэнхэмэ ізэшлохынкыкы мы МТС-хэмэ мыгъэ гъэхъэгъэ-шлухэр ашыгъэх.

Къэккырэ ильэсым игубгъо Іоф-шлэнхэмэ тракторнэ паркхэр ыкы-кы афэхъазырхэу афэгъэжыгъэн-хэм намалхэри къалэм ипредприя-ти пэрытхэмэ джырэ рапшлэу зэ-рахъэхэу аублагъ.

Заводэу Фрунзэм ыцлэккы шы-тым шеф зыдыри Іофшлэнскэ МТС-м джырэ благъэ запасной частхэмрэ инструментхэмрэ ари-гъэцагъэх. МТС-м инефтяной дви-гателэу капиталнэу гъэцэккыжы-гъэн фаем ищыкыкыгъэщт деталхэ-ри зэрилъэккы заводым іофшлэу коллективы егъэхъазырых. Ащ имызакъоуи, заводым іофшлэнхэу трактормэ ягъэцэккыжынкыкы фэнэлу-сэхэр МТС-м агъэкуагъэхэу ре-монтникмэ Іэпынгу афэхъух. Ащ къыхэкьыкы трактор 11-у я 4-рэ кварталым МТС-м ыгъэцэккыжы-н фэягъэм шыцэу 11 ыгъэцэккыжы-

гъах, зы тракторэу къэнэжыгъэ-ри зэралъэккы агъэцэккыжы.

Запасной частхэмрэ инструмент-хэмрэ ягъэхъазырынкыкы амал ыкы-кы зилэ Мыекъопэ МТС-ми трактормэ ягъэцэккыжынкыкы я 4-рэ к арта-лым иплан еухы тет. Джи бэрэ пэмьтэу хэкум и МТС-хэм трак-тормэ ягъэцэккыжынкыкы мы МТС-р Іэпынгу афэхъоу ригъэжыщт.

Ау мы Іофшлэнскэ ВКП(б)-м ихэку комитеты мызэу-мытлоу Іоф тхъаб-забэ зэрихыгъэ нахъ мышлэми, джи къызнэсыгъэми ащ ыкыкыкы къымыгъэуштыгъэ предприятие ыкй организацие бэклае къалэмкы-кы тілэх.

Гушылэм пае, автотранспортнэ конторым, автобазэу № 3-м, ле-сосудмашстроим афэдэхэмэ яруко-водительхэр джи къызнэсыгъэми МТС-хэмэ Іэпынгу афэхъунхэм гугъу фелыхэрэп. Запасной част-хэмэ ягъэхъазырынкыкы амал ыкы-кы хэр ялэхэ нахъ мышлэми, ащ джи-ри фежыгъэхэп. Аужыпкъэрашъ-хэм япредставительхэр шеф зы-дыри Іэ МТС-хэм агъаглохэу, трак-тормэ ягъэцэккыжынкыкы ящыкы-кы гъэщт материалхэр зэрагъашлэхэ-рэп.

Къэккырэ ильэсым сталинскэ лэжыгъэ бэгъуагъэ къэхъыжы-гъэнымкыкы ыкй хэгъэгумрэ фронт-тымрэ нахъыбэ мэкъу-мэщ продук-тэрэ гъомлапхэрэ алэккыгъэхъа-гъэнымкыкы машиннэ-тракторнэ парк хэмэ мэхъанэшхо зэ ялэр къызгу-рагъэлоньшъ, трактормэ ягъэцэ-ккыжынкыкы МТС-хэм ыкыкыкы Іэпынгу зэрэфэхъунхэм намал-лэстэури промышленнэ предприя-тиехэм ыкй организациехэм яру-ководительхэмэ зэраханхэ фае. Ащыкы Мыкыуапэ игородской партийнэ ыкй советскэ организа-циехэм пшъэрыл ии зэралэр зы-цагъэгъушнэ хъуштэп. ВКП(б)-м ихэку комитеты унашъоу ышы-гъэм теткыкыкы предприятие ыкй ор-ганизацие пэпчы мы Іофшлэнскэ изадание зэригъэцаккырэр ренэу аудлэккы, ащыкы аужы къынэ-хэрэмэ Іэпынгу афэхъунхэ фае. Джащ фэдэ къабзэуи, мэхъанэшхо зилэ Іофшлэнскэ Іэпэдэлэл зышырэ ру-ководительхэмэ партийнэ ыкй го-сударственнэ пшъэдэккыжы ыкы арагъэхъызы ашлын фае.

Джащыгъум трактормэ ягъэцэ-ккыжынкыкы ти МТС-хэм ипаллэм ехъулэу зэрэзшуахыштым ыкй къэккырэ ильэсым военнэ лэжы-гъэ бэгъуагъэ тиколхоз губгъохэм къызэрарытхыжыштым намалхэр зехъагъэхэ зэрэхъуштым шэч хэ-лыжыщт.

И. В. СТАЛИНЫМ ФРАНЦУЗСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЭМ ЫШЪХЪЭУ ДЕ ГОЛЛЫ БЕСЕДЭУ ДЫРИАГЪЭР

Декабрэм и 6-м СССР-м и На-роднэ Комиссархэм я Советы и Председателэу И. В. Сталиным Французскэ Республикым и Вре-меннэ Правительствэ и Предсе-дателэу генералэу де Голлы бесе-дэ дыриагъ.

Беседэм СССР-м и Іэкыб Къэрал Іофшлэнскэ Народнэ Комиссарэу В. М. Молотовыр, СССР-м и Пос-

ловыр, Французскэ Республикэм и Временнэ Правительствэ Іэкыб Къэрал Іофшлэнскэ и Министрэу г-н Ж. Бидо, Французскэ Респу-бликэм и Временнэ Правительствэ ипредставителэу СССР-м шылэ г-н Р. Гарро, Іэкыб Къэрал Іоф-шлэнскэ Французскэ Министерствэм и Политическэ Департаменты и Директорэу г-н М. Дежан хэсы-

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОМ КЪЫТРЭР

Декабрэм и 6-м иперативнэ сводкэ шыщ

Декабрэм и 6 м къыклоцы Венгрием итерриторие озерэу БА-ЛАТОН ыкй псыхъоу ДУНАЙ азыфагукыкы тидзэхэмэ, амыгъэу-цугъэу наступление ашызы, населеннэ пункт 50-м ехъу заохэзэ шаштагъэх, ахэмэ населеннэ пункт инхэу ДУНАПЕНТЕЛЕ, РА-ШАЛМАШ, ХЕРЦЕГФАЛЬВА, АЛАП, ЦЕЦЕ, ШАР ЕГРЕШ, ШИМОН-ТОРНИА, ШАРБОГАРД, СИЛАШ-БАЛХАШ, ЛАЙОШ, КОМАРОМ, АДАНД, БАЛАТОНСАБАДИ зыфадохэрэр ыкй мэшлоку гъогу станциехэу ДУНАПЕНТЕЛЕ, НАДИВЕНИМ, ХЕРЦЕГФАЛЬВА, ШИ-МОНТОРНИА, ШАРБОГАРД, МЕЗЕ-КОМАРОМ зыфадохэрэри ащышых. Ащ дакыоу тидзэхэу, озерэу БАЛАТОН ыкй псыхъоу ДРАВА азыфагукыкы наступать шызышыхэрэмэ населеннэ пункт 40-м ехъу засхэзэ шаштагъэх, ахэмэ населеннэ пункт инхэу ФОНЬОД, КЕРЕСТУР, БЕРЕНЬ, БАЛАТОН-УЙЛАК, КЕГЕЛЬ, МЕС-ТЕНГЕ, СЕНА, СЕЛИЦ КИШВАЛУД, ПАТОШФА, ХОМОК-СЕНТ-ДЬЕРДЬ, КАЛМАНЧА, ИСТВАНИ, ДАРАНЬ, ДРАВА-ТАМАШИ зыфадохэрэр ыкй мэшлоку гъогу станциехэу ФОНЬОД, КЕРЕ-СТУР, КЕТЕЛЬ, ДЬЕТАПУСТА, СЕНТ ИМРЯ, НАДЬ-УЙФАЛУ, КОШТЕЛЬЕШ ДОМБО, ДАРАНЬ зыфадохэрэри ащышых.

Декабрэм и 3-м ыкй и 4-м Венгрием итерриторие заоу ша-шыгъэхэм я 3-рэ УКРАИНСКЭ фронтым идзэхэмэ немецкэ, вен-герскэ солдатхэу, офицерхэу 2.375-рэ пленэу къащаубытыгъэх.

Югославием псыхъохэу ДУНАЕРЭ ыкй САВАРЭ азыфагукыкы Югославием и Народнэ-Освободительнэ армие идзэхэмэ, тидзэхэ-мэ ягъэуштыгъэу шызаохэзэ, къалэу ыкй мэшлоку гъогу станциеу ШИД шаштагъ, джащ фэдэу населеннэ пунктхэу ШАРЕНГРАД, МОХОВО, ОПАТОВАЦ, ЛУВАС, МАЛАЯ ВАШИЦА, ГИБАР-Ц, БА-ЧИНЦИ, КУКУЕВЦИ, КУЗМИН, АДАШЕВЦЕ, МОРОВИЧ зыфадохэ-рэр ыкй мэшлоку гъогу станциехэу АДАШЕВЦЕ, МОРОВИЧ, БА-ЧИНЦИ, КУКУЕВЦИ-ЕРДЕВИК зыфадохэрэри заохэзэ шаштагъэх.

фронтым ифэшъхъафрэ участкэхэмэ разведчикхэр ащэлъы-хъох ыкй пункт бэклаехэм чыплэ мэхъанэ зилэ заохэр ащыклош-тыгъэ.

Декабрэм и 5 м тидзэхэмэ немецкэ танкэ 21-рэ акъутагъ ыкй агъэклодыгъ. Ошъогу заохэм ыкй зенитнэ артиллерием имашлохэмкыкы пым исамолет 15 къыраутэхыгъ.

Декабрэм и 7-м иперативнэ сводкэ шыщ

Декабрэм и 7-м къыклоцы ВЕНГРИЕМ итерриторие озерэу БАЛАТОНРЭ псыхъоу ДУНАЕРЭ азыфагу тидзэхэмэ, наступле-ние шашызы населеннэ пункт 60-м ехъу заохэзэ шаштагъэх, ахэмэ населеннэ пункт инхэу АДОНЬ, ПЕРКАТА, ХАНТОШ, ШАРСЕНТАГОТА, ДЕГ, ЭНЬИНГ зыфадохэрэр ыкй мэшлоку гъогу станциехэу АДОНЬ, СИЛЬФА, ЭНЬИНГ зыфадохэрэри ащы-шых. Ащ дакыоу тидзэхэу, озерэу БАЛАТОНРЭ ыкй псыхъоу ДРАВАРЭ азыфагу наступать шызышыхэрэмэ къалэу ыкй мэшло-ку гъогу зэхэкыплэу БАРЧ шаштагъ, джащ фэдэу фэшъхъафрэ населеннэ пункт 50-м ехъу шаштагъэх, ахэмэ населеннэ пункт инхэу СЕНТ ДЬЕРДЬ, ВЕРШ, ХОЛЛАД, СЕНЬЕР, НАДЬ-САКАЧИ, КИШ-БАЙОМ, ЧЕКЕЛЬ, КАДАРКУГ, МИКЕ, ЛАБОД, КУНТЕЛЕП, ШОМОДЬ-ВИШОНТА, ЭРДЕ-ЧОКОНЯ, КОМПОШД, ПЕТЕРХИДА зыфадохэрэр ыкй мэшлоку гъогу станциехэу БАРДУДВАРНИОК, ЛИПОТФА, КАДАРКУТ, СУЛОК, ЛАБОД, ГЕРГЕТЕГ, ЧОКОНЯ, ШО-МОДЬ, АРАНЬЕШ зыфадохэрэри ащышых.

Тидзэхэмэ озерэу БАЛАТОН ыкыкыкы Іушъоу зэфэдэккы пьер раукъэбзыкыгъ.

Декабрэм и 6-м къыклоцы ВЕНГРИЕМ итерриторие я 3-рэ УКРАИНСКЭ фронтым идзэхэмэ немецкэ ыкй венгерскэ солдат-хэу, офицерхэу 1030-рэ пленэу къыщаубытыгъэх.

Фронтым ифэшъхъафрэ участкэхэмэ разведчикхэр ащэлъы-хъох ыкй пункт бэклаехэм чыплэ мэхъанэ зилэ заохэр ащыкло-штыгъэ.

Декабрэм и 6-м къыклоцы тидзэхэмэ немецкэ танкэ 38-рэ акъутагъ ыкй агъэклодыгъ. Ошъогу заохэм ыкй зенитнэ артиллерием има-шлохэмкыкы ным исамолети 5 къыраутэхыгъ.

„За Оборону Советского Заполярья“ зыфилорэ медаль гъэпсыгъэнымкыкы ыкй а медалымкыкы Советскэ Заполярьем и оборонэ иучастникхэр наградить шыгъэным ехъыллагъэу

СССР-м и Верховнэ Советы и Президиумы

и УКАЗ

1. СССР-м и Оборонэ и Народнэ оборонэ хэтыгъэхэр зэккы награ- Комиссариат къызкыкылэу гъэр фэ- дить тэшых. тэгъэцаккы ыкй специальнэу ме- 3. „За Оборону Советского За- даль „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы по- 4. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы ноб- 5. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 6. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 7. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 8. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 9. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 10. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 11. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 12. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 13. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 14. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 15. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 16. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 17. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 18. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 19. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 20. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 21. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 22. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 23. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 24. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 25. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 26. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 27. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 28. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 29. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 30. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 31. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 32. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 33. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 34. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 35. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 36. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 37. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 38. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 39. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 40. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 41. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 42. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 43. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 44. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 45. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 46. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 47. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 48. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 49. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 50. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 51. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 52. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 53. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 54. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 55. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 56. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 57. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 58. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 59. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 60. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 61. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 62. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 63. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 64. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 65. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 66. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 67. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 68. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 69. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 70. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 71. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 72. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 73. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 74. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 75. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 76. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 77. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 78. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 79. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 80. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 81. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 82. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 83. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 84. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 85. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 86. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 87. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 88. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 89. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 90. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 91. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 92. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 93. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 94. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 95. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 96. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 97. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 98. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 99. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со- 100. „За Оборону Советского За- полярья“ зыфилорэ медалымкыкы Со-

СССР-м и Верховнэ Советы и Президиумы и Председателэр М. КАЛИНИН.

СССР-м и Верховнэ Советы и Президиумы и Секретарэр А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.

Декабрэм и 5 1944-рэ ильэс.

ХРОНИК

СССР-м и Верховнэ Советы и Чрезвычайнэ Полномоченнэ пос- Президиумы товарищ Лифанов Ни- ланвикэу Австралием шылэу

Клэвэгъаджэм ялэпылэгъу

Оборонэ Иофым ехылылэгъэ темзэ ябгъэкиун фаехэмрэ советскэ патриотизмэм еджаклохэр зэрэфэлщэцтхэмрэ*)

II. Историем ехылылэгъэу

Фашистхэм напэ зэрямылэу, хьаклэ-кьэ-клэгъэ нацистскэ идеологиену ялэм елбытыгъэу, ежъ афэшхьаф, (нэмьц лэпкым нэмькн) цыф дунаем темзэу, адрэ народхэу тетхэр зэужуу цыф имыкхьэу, цыфы ныкхьэ нэмьлэу, мамунэ-цыфэу зэрэфэлщэцтхэм идеологиену ялэм, цыфхэр дунаным тралыгъэу зарэмьцурэ расовэ теориен елбытыгъэу сабыт цыклым шыублагъэу, бзылфыгъэхэм, лыжыкхэм инэсуу хьакушхомэ арагъэстахьы, машинэклэ, газыкхэ атхьылэх еклэуцыкхэм ялэкхэу лэныкхэу теуцохэшъ, адрэ лэныкхэм е хьохэшъ зэфэдитлоу кыйзэ зэгъагъы, итл нэ машлом пэдзэшъ агъэсты. Нэбгърэ мин шьэ пчъагъэу Майданкы хьакоу шашыгъэхэм арагъэстахьыгъэхэм кыпшхьэ яжъуу кьахэ-кыгъэхэр удобрение ашыгъэх. Ахэр факт жьалымэ, фактэ нэрылбгъэу дунаем тет цыф лэпкыгъэу зипредставитель Майданкы куагъэхэм ашхьэклэ алыгъэгъэ Ахэмэ гур агъэтхьыкы, лыбр кьагъэуцуу, ау ары ятеорие практикэу фэхъужьыр резулытатхэр.

Арышты, ащ афэдэ хьаклэ-кьэклэ техаклохэм историем тэрэзэу кызырамыгъэлэгъоштыр, ар ихиджэу кызырафотэцтхэр гъэнафэгъэу цыт Ежъ немецкэ-фашистскэ „историкхэм“ зэрарорэмкнэ дунаем шюу техуахьыгъэ пэзури, культури сьиди зэужуу нэмьцхэм афахьы. Мыхьэ-мышлэу дунаем техуахьыгъэ пэзуур адрэ народхэм лых афашы, ащ алыныкхэ агъэзэ. Ау, шыпкхэ дэдэмкнэ Иофыр ащ тегэ, темьта? Хьау, зыкнэ Иофыр ащ тегэл. Историческэ фактэу тапэрэ ильэсыншэ лэпкыгъэу блэкигъэхэм кьагъэлэгъэрэ: сьидигъокн нэмьцхэм яполитикэ—политикэ хьункылакоу, политикэ техаклоу зэрэщытыгъэр ары; сьидигъокн народхэм нэмьц цыфыгъэнчэ техаклохэр кызыратебанщтыгъэу, ау ренэу ахэр зэрэгырадзыкыщтыгъэхэр ары. Ашыкнэ икьун фэдиз материял историем кьагъэлэгъэ. Арышты, историем нурэ хэм клэуеджаклохэр патриотизмем рыфэцхэнэу учебнэ-историческэ материял дэгъухэр клэуеджаклохэр арилотэн ылэккыщт ыкнэ арымылуатэ хьуцтэн, а материялхэр зэринэу, лэкыбы ышымы хьукылонгъэ инышхо ышыгъэу махъу.

Гушылэм пачэ, я 7-рэ классым темзэ „Германиер я 12—15 лэшлэгъухэм“ зыфи лорэм ебгъэджэхэ хьумэ клэуеджакло пэчтэу пчъау, зэхэууфыкыгъэу, иакъыл нэбгъэзэу гурыгъэлэон ыкнэ зэхэбгъэшыкыпэн фаер: немецкэ феодализмэ захватническэ политикэу. Востокым ильэныкхэклэ а лъэхъ нэм ялагъэр зыфэдэр Славянскэ ыкнэ прибалтийскэ народхэр агъэпщылэныкхэм пэсэрэ чыжъэм шыублагъэу зэрэпылгыгъэхэр.

Я 8—9-рэ классхэм новая историем шьэгъэджэхэ хьумэ событиену хьышхо, воспитательнэ Иофхэмкнэ мэханашхо злэгъэр клэлэхэм икьуклэ зэхягъэшыкыгъэн фае. Гушылэм пачэ Суворовым 1799-рэ ильэсым Италияем походэу щыпшыгъэр. Алыпэ кьушхьэ лэпкыгъэ урысыдзэр зэрэзэрищыгъэр, теклоныгъэр кызырэдихыгъэр, Наполеон 1812-рэ ильэсым Россияем кызырэкьу гъэр, ащ отчественнэ зэшохэу народым ршшыли, теклоныгъэр кызырэдихыгъэр. Бисмарковцинем Иоф тэзэуу зэхягъэшыкыкнэ, ар германскэ империализмэм ипащэу зэрэщытыгъэр агурыбгъэлэон фае. Агэрэ дунэ империалистическэ заву 1914—18-рэ ильэсым шылагъэри немцэхэм апкы кызырикыгъэр, а уахътеми немцэхэр угвэгателэу, гъэпщылэакоу зэрэщытыгъэр клэуеджаклохэмэ ябгъэлэгъэу фае.

Анахъуу клэуеджаклохэм зэхэууфыкыгъэу кьафэлэон фаер: Бисмарк изэманхэм шыублагъэу Германияем анахъ милитаристическэ империеу Европы гузэгум зэригъэр, а милитаристическэ культэр педэрэ

гитлеровскэ Германияем принципэу зэриубытыгъэр ары.

Немцэ крестоносцэхэр 1206-рэ ильэсым тидгъэгъу кызырэгъэлэгъагъэхэр, ащ ыжжи 1212, 1236, 1240, 1242, 1250-рэ ильэсыхэм немцэхэ Россияем играницэхэм зэрэрафыжыгъэр. Александр Невскыу, нецэ ащ ыцкнэ орден зыфэгъэуцугъэм, немцэхэм теклоныгъэ ти дэдэхэу псыхъоу Нева лэжэ шарыкыгъэр, Чудской озерым шарыкыгъэр. Новгородскэ князюу Мстислав Удалоном немцэхэм теклоныгъэу аришылэгъагъэр. Джаш фэдэ заохэу, Ледовое побоищэм фэдэу, Грюнвальдскэ заом фэдэхэу немцэхэр восток лэныкхэм кызырыгъэкуагъэу, кызырэгъэуцугъэхэм Иоф историем дэгъоу клэуеджаклохэм кьафэлэотэгъэн фае. Пруссияем зезаом урыс армием Берлин зэришгъэгъэр. Ренэу немцэхэр кьэжъэ кьэсым яфэшъуашэ утын арахьти, нэжъэ пакъэ ашыхьэти, Россияем зэрэрафыжыкыгъэхэр ыкнэ ащ фэдэ кь бэз гитлеровцэхэм кызырэхъуллагъэр.

Темзэ „Я 12—15 лэшлэгъухэм Чехием“ зыфиорэр ябгъэкуу зыхьукнэ, Славянскэ пачэ-ленэу Чехием исыгъэхэр немцэ фодлэхэм зэрэагъэпщылэныгъэу методхэр клэуеджаклохэм зэхягъэшыкыкнэ фае. Ащ ыжжым гуссиетскэ заохэм ялэхъан героическэу чешскэ народлыр немцэхэм зэрэбэныгъэр. Гуссиетхэмэ инуу жыалымэгъэшхоклэ немцэхэр зэрэдзекьуагъэхэр.

Темзэ „Перл ипреемникхэр“ зыфиорэр ябгъэкуу зыхьукнэ анахъуу зэхягъэшыкыкнэ фаер бир новшцинер зыфэдэгъэр. урыс населениер ахэмэ зэрэахьукыщтыгъэхэр.

Темзэ „Екатерина II и царствование ипэубл“ зыфиорэр ябгъэкуу зыхьукнэ, анахъуу зэхягъэшыкыкнэ фаер 1762-рэ ильэсым перл ротэу ашыгъагъэр, Россияем иполитикэ Пруссияем ифэдэклэ мызэкион фэш урыс лэжъэ-лэшхэм протест зэрэшыгъагъэр.

Темзэ „Павел I“ зыфиорэр ябгъэкуу хьумэ анахъуу зэхягъэшыкыкнэ фаер урыс армием прусскэ хабзэхэр хильханэу зэрэфежэгъагъэр ыкнэ ашыкнэ Суворовыр пхъашэу ащ ипронивэу зэрэбнагъэр.

Ащ фэшхьафэу клэуеджаклохэм зэхэууфыкыгъэу ябгъэкиун фаер ильэ иблзаом кыкылоцкыкнэ урыс армием Фридрих 2-м царние зэрэтекуагъэр ыкнэ 1760-рэ ильэсым Берлин зэрэагъэр. Ащ ичъэлэпчэу кыкылоцхэр джырэ илэсфэклэ Ленинградскэ музейм зэрэчлэтыгъэр ары.

Ти Родинэ ишхьафитыгъэу инезависимострэ зыгъэ Юдын зыгу хэлыгъэу наполеонскэ дэхэм кьахьуллагъэу еджаклохэм эмоционилэуу кьафэлэотэн фае.

„Зау сэ шыгъэхэмэ анахъ зэшухагъэу Москва лэжэ шысшыгъэр ары. Французхэм ащ теклоныгъэр кыдакхы яфэшъуашэу зычъагъэуцугъэу, ау урысхэм уатеклоу зэрэумылэкыщтыкнэ кышцагъэнэгъг“—ылауагъэ Наполеоны.

Гениальнэу кыжъэу ыпкнэ пльэщтыгъэу фелдмаршал Кутузовым истратегие кышхьэклэу, урысэ губгъохэр француз дээм кьэхалгъэу зэрэфэхьыгъэр кьафэлэотэн фае.

И.В Сталиным докладэу 1941-рэ ильэсым ноябрэм и 6-м кышыгыгъэм Наполеон полководцэу цырылом елбытыгъэмэ, Гитлер чыуу цыкыр асланым зэрэхьуллэрэм фэд нылэи зэриуагъэр.

Гражданскэ заом ипэхэу анахъ полководцэу цырылоу, народоу героюу тиагъэхэр джы нэпэрэ Отечественнэ зэшохэм анахъ геройхэу тилэхэм агъэхьыгъэхэр угуеыгъэу, дахэу художественнэу зэхэлгъэу кьафэлэуатэгъэ, гитлеровцэхэм ялагъэ фактхэмкнэ кыдыбгъэлэгъэозэ клэуеджаклохэр, я Родинэ шюу лэдэ алыгъэу, гитлеровскэ техаклохэр алыгъэу мыхъоу пшунхэ пльэкыщт ыкнэ джарэщтэуи и торчэ урокхэм шьыгъаджэхэмэ хьуцтэн.

Доцентэу НЭМЫТКЪУ Ю.

(Джыри кьыкнэлыкылошт).

Мыекьонэ районым икомсомолы я 5-рэ конференциер илагъэ

Ноябрэм и 25—26-м ВКП(б)-м и Мыекьонэ райкомы ипарткабинеты, Мыекьонэ районым икомсомолы ия 5-рэ конференцие шыкьуагъэ.

Апэрэ вопросымкнэ, отчетнэ ильэсым кьыкылоцы ВЛКСМ-м и Мыекьонэ райкомы Иофэу ишлагъэм ехылылэгъэу тов. Остриковам доклад кышыгъэ.

Тов. Остриковам идоклад кызызухым конференцием кьеклолэ-

гъэ делегатхэмэ ашыщэу нэбгырэ 18 докладым ехылылэгъэу кьэгушылагъэ.

Райкомым отчетнэ ильэсым кьыкылоцы Иоф зэришлагъэр удовлительнэу конференцием ыгъэуцугъэ.

ВЛКСМ-м и Мыекьонэ райкомы иапэрэ секретарынуу тов. В. Овчинниковар конференцием хидзыгъэ.

М. Блашэ.

Госпоставкэ тыныр зыгъэгужъорэмэ яфэшъуашэм тетэу ядэзеклогъэн фае

Шэуджэн районым иколхозхэм госпоставкэ тыным иплан псынклэу зэшлуахынымкнэ амал пэтуэри ялэх. Амалэу ялэхэр икьуклэ зыгъэфедэрэ колхозхэу „Новый бытым“, „Передовикым“, „Коммунизмэм иргоум“ лэжыгъэ тыным Иоф мыдэу ащэкло ыкнэ мы фэдэ благъэхэм планэу ялэр рагъэкуушт.

Ау зэклэ районэ, зыпштэклэ амалэу ялэхэр икьуклэ зэрамыгъэфедэрэм кышхьэклэ, госпоставкэ тыным иплан ыгъэзэклагъэу зы колхоз гори районым итэл.

Колхозэу „Залымхьаным“ колосовой лэжыгъэхэм ятын дэгъоу шыкьуагъэ, ау семчыкымрэ натры-

фымрэ ятын агъэгужъо. Лэжыгъэр хьамэм тыращэу занклэу элеваторым ащэным ычпылэклэ, кьащэшъ колхоз хьамбарэхэм арагъэстахьэ, ащ кышхьэклэу госпоставкэ тыныр егъэгужъо. Колхозым ипредседателэу тов. Хьагъундэжком натрыф гочыныр снухыгъэ елош хэт нахь, натрыфэу ошхым ыгъэшъоу члэпэ-члэпэу хэтэкьуагъэу губгъом ильэр элеваторым ещэлэгъэн зэрэфаем ыгъэгумэжырэп.

Колхозхэу Кагановичым ыцкнэ цытым, Шэуджэным ыцкнэ цытым япредседательхэм ушхьагъэу зэфэшхьафхэр ашызэ, госпоставкэ тынэр агъэгужъо.

„1944-рэ ильэсым ифинансовэ план зэшлохыгъэным фэшлэу месячник“ шыгыгъэным ехылылэгъэу

Трудящхэм ядепутатхэм яхэку советы исполкомы мы ильэсым ноябрэм и 25-м унашъоу ышыгъэр

Я 4-рэ кварталым зэклэ иобязательнэ ыкнэ добровольнэ платежхэмэ яугъоинрэ ыкнэ 1944-рэ ильэсым ифинансовэ план зэшлохыгъэныр псынклэу ухыгъэнымрэ яхылылэгъэу 1944-рэ ильэсым ноябрэм и 23-м крайисполкомым унашъоу ышыгъэм елбытыгъэу хэку советым исполкомым унашъоу ешы:

1. 1944-рэ ильэсым ноябрэм и 25-м кыщегъэжыагъэу декабрэм и 25-м нэс „Финансовэ планэр зэшлохыгъэнымкнэ месячник“ тэшы.

2. Горрайисполкомхэм ыкнэ сельскэ советхэм япредседательхэм пшъэрылэ афэтэшлы:

а) 1944-рэ ильэсым ибюджет зэрэгъэцэклагъэм ипредварительнэ итогхэмэ исполкомхэм язаседаниехэм ыкнэ сельскэ советхэм яессениехэм ащитегуцэлэнхэшъ, месячникэр зэшлохыгъэным Иоф ауплэакулэу ыкнэ оперативнэ пэщэныгъэ икьу дызэраханэу, налоговой агентхэм, сберкассэмэ Иофышлэхэм, комсодхэм ыкнэ займэмкнэ уполномоченнэхэм 1944-рэ ильэсым ия 4-рэ кварталы обязательнэ джаш фэдэу добровольнэ платежхэмкнэ планэу афагъэуцугъэхэр гъэцэклагъэу зэрэхъурэм ехылылэгъэу ядокладхэмэ ренэу ащадэлунхэу;

б) сельскэ советхэмэ якомсодхэм, колхозхэм займэмкнэ уполномоченнэу ащылэхэм ыкнэ сберкассэмэ Иофышлэхэмэ отчетхэр колхозхэм, бригадэхэм, МТС-хэм кьащарагъэшлынуу;

в) финансовэ активхэмрэ займэмкнэ уполномоченнэхэмрэ ахэплэгъэжыкхэу ыкнэ нахь агъэпытэнхэу, а Иофшлэным производственник дэгъухэу, колхозникхэу, Отечественнэ заом-хэтыгъэхэу фронтым лэпылэгъэнымкнэ Иоф тхьабзэхэр зехьагъэным ипрактикэ дэгъоу зыкыщызыгъэлэгъэуагъэхэр кышхьагъэуубытэнхэу;

г) я 3-рэ военнэ займэмрэ я 4-рэ денежэ-вещевой лотереймрэ аклэжыгъэхэмэ сельскэ советхэм яделутатхэмрэ финактивхэмрэ индивидуальнэ ыкнэ групповой бэседэхэр адашынхэу ыкнэ ащ тетэу мы ильэсым декабрэм и 20-м ехьуллэу ахэр займэмрэ лотереймрэ зэрэклэжыгъэхэр кьахьыжыкхэу, займэм иоблигациехэмрэ лотерейм ибилетхэмрэ адаратыжыкхэу;

д) райисполкомхэм, райфохэм, райсберкассэхэм ыкнэ фэшхьафрэ учреждениехэм Иофышлэхэр „Финпланэр зэшлохыгъэнымкнэ ме-

сячникэр шыгыгъэным пачэ“ практическэу лэпылэгъэу афэхъунхэу совет пэпчъэу командировать ашыныхэу;

е) предприятиехэм, учреждениехэм ыкнэ организациехэм яруководительхэмрэ глэвнэ бухгалтерхэмрэ хэтхэу совещание ашынуу, бюджетымкнэ чыфэхэр кьатенэхэ зэрэмыхъуцтэр ахэмэ афагъэпчтэнэу ыкнэ декабрэм и 1-м ехьуллэу отпускхэр зэрамыгъэфедэлагъэхэмкнэ компенсациеу атефэхэрэ ыкнэ зэклэ налогхэмкнэ, с ерхэмкнэ, займэхэмкнэ хаубытыкыгъэхэр сберкассэхэм перечислить кьашыныхэу пшъэрылэ афашынуу.

3. Райгорфохэм ыкнэ сельсоветхэм япредседательхэм пшъэрылэ афэтэшлы:

а) зэклэ плательщикхэмэ яшагухэр кьакуахыкхэм Иоф зэхачэнэу, налогхэу ыкнэ сборхэу атральхьагъэхэр чыпалэем кызырэщытыжыкхэм амалхэр зэрэаханхэу, мыхъоу хьумэ плэлэ клэкыкнэ неплательщикхэмэ принудительнэу кьахьыжыкхэм амалхэр зэрэаханхэу;

б) 1944-рэ ильэсым декабрэм и 10-м ехьуллэу сельхозналогымкнэ зэклэ суммэхэр поступать кьэхъунхэр обеспечить ашынуу, 1944-рэ ильэсым декабрэм и 15-м ехьуллэу налогымкнэ ыкнэ сборымкнэ недоимкэу агелъэр зэклэ кьатыжыкхэу.

4. „Месячникым“ итогхэмэ кызырагъэлэгъэуагъэм тетэу, средствэхэр мобилизовать шыгыгъэнымкнэ планэр шысэтехьыпэу зэшлозыхыгъэхэу райисполкомхэм, сельсоветхэм, финорганхэм, сберкассэхэм ыкнэ фэшхьафрэ учреждениехэм Иофышлэхэр премировать шыгыгъэнымкнэ фэшлэу, хэку исполкомым кырихьылэнхэу хэку финотделым изаведующэу тов. Серафимовым пшъэрылэ фэтэшлы.

5. „Финпланэр зэшлохыгъэнымкнэ месячникэр“ зэрэклорэм Иоф ренэу кьагъэлэгъэонэу хэку газетхэу „Алыгейская правдэмрэ“ Социалистическэ Адыгеймрэ“ яредакциехэм пшъэрылэ афэтэшлы.

6. Месячникэр зэшлохыгъэным Иоф зэрэклорэмкнэ райисполкомхэм япредседательхэм, райфохэмрэ сберкассэхэмрэ изаведующхэм ядокладхэм хэку советым исполкомы изаседаниехэм ащадэлунхэу.

Хэку исполкомым ипредседатель—Джастэ.

Хэку исполкомым исекретарэр—Цухьу.

Ответ. редакторэр Н. ШОВГЕНОВА.

*) Иублалэ декабрэм и 3-м кьыдэкигъэу газетэу № 139-м ит. Мыр ащ клэлэклэу.